

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu: **Psycholog wobec problemów rodziny (231SP-69346-0)**

Nazwa w języku polskim:

Nazwa w jęz. angielskim: **Psychologist Facing Family Problems**

Dane dotyczące przedmiotu:

Jednostka oferująca przedmiot: Wydział Humanistyczny
Przedmiot dla jednostki: Wydział Humanistyczny
Cykl dydaktyczny: Rok 2023/2024, semestr letni
Koordynator przedmiotu cyklu: dr Andrzej Juros

Domyślny typ protokołu dla przedmiotu:

Zaliczenie na ocenę

Język wykładowy:

polski

Skrócony opis:

Cel (cele) prowadzenia zajęć: Celem przedmiotu jest przekazanie studentom wiedzy na temat psychologicznych mechanizmów funkcjonowania rodziny. Studenci poznają krytyczne etapy w rozwoju rodziny. Zdobędą wiedzę i umiejętności przydatne do diagnozy sytuacji kryzysowych i udzielania pomocy w takich przypadkach.

Opis:

Zagadnienie

1. Rys historyczny zainteresowania kontekstem rodzinnym jednostki.
2. Rozumienie procesów rodzinnych w aspekcie ujęcia systemowego.
3. Poziomy analizy rodzinnej organizacji: poziom interakcyjny, relacyjny i symboliczny.
4. Zasada całościowości w odniesieniu do rodziny i jej znaczenie dla zrozumienia funkcjonowania rodziny.
5. Pojęcie granic Rodzinnych i typy podsystemów. Hierarchizacja w rodzinie.
6. Rodzaje przyczynowości cyrkularnej w rodzinie. Koncepcja ekwifinalności i ekwipotencjalności w odniesieniu do systemu rodzinnego.
7. Wybrane modele teoretyczne funkcjonowania rodziny.
8. Podstawowe zasady i metody badania rodziny.
9. Rodzina jako system społeczny zmieniający się w czasie i etapy w cyklu życia rodziny
10. Procesy separacji i indywiduacji w rodzinie
11. Zasady etyczne obowiązujące w czasie kontaktu z rodziną i jej członkami.
12. Podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy psychologa rodziny oraz jego odpowiedzialności prawnej

Literatura:

Barbaro, B. (red.)(1999), Wprowadzenie do systemowego rozumienia rodziny. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
Goldenberg H., Goldenberg I. (2004). Terapia rodzin, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego
Psychologia rodziny / redakcja naukowa Iwona Janicka, Hanna Liberska.
Lachowska B. (2013). O znaczeniu modeli teoretycznych w badaniach rodziny. Family Forum tom 3, 11-24.
Lachowska B. (2014). Pozytywna psychologia rodziny - w teorii i praktyce. W: I. Janicka, H. Liberska (red.). Psychologia rodziny, s. 555-583, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN SA
Lachowska B., Ludwikowska K. (2015). Kryzys w wymiarze rodzinnym - rodzina w obliczu utraty. W: Chyczewska A. Kijowska I. M. (red.). Człowiek w obliczu kryzysu. Kryzys w perspektywie interdyscyplinarnej. Elbląg: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły zawodowej w Elblągu, s. 105 - 118.
Płopa M. (2005). Psychologia rodziny: teoria i badania, Elbląg: Wydawnictwo Elbląskiej Uczelni Humanistyczno-Ekonomicznej
Rostowska T. (2009). Psychologia rodziny. Małżeństwo i rodzina wobec współczesnych wyzwań. Warszawa: Difin

Czasopisma:

- Wychowanie w Rodzinie Family Upbringing Publishing House: Zakład Historii Edukacji w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego, Subject(s): Social Sciences, Sociology, Frequency: 2 issues Print ISSN: 2082-9019 Online-ISSN: 2300-5866 <https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=1315>
- Family Forum, Publishing House: Uniwersytet Opolski, Subject(s): Social Sciences, Theology and Religion, Frequency: 1 issues, Print ISSN: 2084-1698, Online-ISSN: 2391-9388 <https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=951>

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

1. M. Braun-Galkowska, 1992, Analiza systemów rodzinnych osób zadowolonych i niezadowolonych z małżeństwa. Lublin
2. M. Braun-Galkowska, 2008, Psychologia domowa. Wydawnictwo KUL, Lublin
3. M. Braun-Galkowska, 1994, W tę samą stronę. Książka dla nauczycieli o wychowaniu i lekcjach wychowawczych. Warszawa
4. Borecka-Biemał D. (red.) (2010), Sytuacje konfliktu w środowisku rodzinnym, szkolnym i rówieśniczym. Warszawa: Difin
5. Tryjarska B. (red.) (2010). Bliskość w rodzinie. Więzy w dzieciństwie a zaburzenia w dorosłości. Warszawa: Wydawnictwo naukowe Scholar
6. Heszen I., Sęk H. (2007). Rodzinne koncepcje chorób i dysfunkcji rodzinnych w podejściu systemowym w: I. Heszen, 7. H.Sęk, Psychologia zdrowia. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN

Efekty uczenia się:

Wiedza - zna i rozumie

Student będzie znał mechanizmy funkcjonowania rodziny, jako systemu. Opisz etapy rozwoju rodziny, postawy małżeńskie oraz czynniki wpływające na satysfakcję z małżeństwa. Omówi czynniki wpływające na rozwój dziecka w rodzinie. Wyjaśni wpływ postaw rodzicielskich i stylów wychowawczych na rozwój dziecka. Opisz sytuacje kryzysowe w życiu rodziny. Wymieni instytucje, które udzielają wsparcia rodzinie w konkretnych sytuacjach problemowych. Omówi metody diagnozy środowiska rodzinnego oraz metody pracy z rodziną.

Umiejętności - potrafi

Student będzie potrafił rozpoznać sytuacje kryzysowe w rodzinie i zaplanować wsparcie, dostosowane do potrzeb rodziny.

Kompetencje społeczne - jest gotów do

Student wykorzystuje posiadaną wiedzę psychologiczną w działaniach na rzecz innych ludzi.

Metody i kryteria oceniania:

- (1) poziom przygotowania do zajęć - aktywność w dyskusji i pracy zespołowej
- (2) opracowanie wybranego tematu, przygotowanie i przeprowadzenie prezentacji w trakcie zajęć
- (3) napisanie eseju z zajęć na wybrany przez siebie i uzgodniony z prowadzącym temat
- (4) obecność na zajęciach

- 5.0 - znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne
 4.5 - bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje
 4.0 - dobra wiedza, umiejętności i kompetencje
 3.5 - zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne z niedociągnięciami
 3.0 - zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne z licznymi niedociągnięciami
 2.0 - niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne

Dane dotyczące przedmiotu cyklu:**Domyślny typ protokołu dla przedmiotu cyklu:**

Zaliczenie na ocenę

Skrócony opis:

jak w opisie podstawowym

Opis:

W czerwcu zaplanowana jest wyjazd studyjny do gminy z którą Uczelnia podpisała porozumienie o współpracy w kształceniu psychologów. Pozwoli to studentom skonfrontować zdobytą wiedzę z realiami pracy psychologa (rodzinnego) realizowanego w ramach lokalnego Centrum Usług Społecznych i m.in. prowadzonego przez CUS Rodzinnego punktu poradnictwa specjalistycznego (Usługi: wsparcia pedagogicznego, wsparcia psychologicznego, wsparcia psychiatrycznego, wsparcia logopedycznego, wsparcia terapeutycznego) (Usługi: wsparcia pedagogicznego, wsparcia psychologicznego, wsparcia psychiatrycznego, wsparcia logopedycznego, wsparcia terapeutycznego)

Pozostałe elementy jak w opisie podstawowym

Literatura:

Materiał - Literatura podstawowa wykorzystywana przez studentów do przygotowania prezentacji (Materiały udostępnione na Teams)

Temat 1

05. Powstanie i rozwój terapii rodzin, w: Terapia rodzin (Goldenberg H., Goldenberg I.) s. 101-128.

Temat 2

Rodzina w ujęciu systemowym (Świętochowski w: Janicka, Liberska)

Grzesiak (2021) Terapia systemowa rodzin

Temat 3

01. Przyjęcie perspektywy relacji rodzinnych (Goldenberg H., Goldenberg I.) - nie całkiem jest zgodny z tematem, ale dla Pań jest podstawą do przygotowania prezentacji. Dodatkowo warto z podręcznika de Barbaro sięgnąć do artykułu P. Budzyna-Dawidowski,

Temat 4

Zagadnienie jest poruszone w następujących tekstach (zob. zakładka "Pliki"):

I. R. 1. Modele funkcjonowania rodzina (Liberska i Matuszewska w: Janicka) - tutaj na str. 116 krótkie spozycjonowanie zasady całościowości - dobry początek

Rodzina w ujęciu systemowym (Świętochowski w: Janicka, Liberska) (kwestie definicyjne: str. 22-25) - ta partia była już omawiana na ostatnich zajęciach warto, krótko przywołać fragment o zasadzie całościowości

Lachowska B. (2014). Pozytywna psychologia rodziny - w teorii i praktyce. W: I. Janicka, H. Liberska (red.), Psychologia rodziny, s. 555-583 (kwestie definicyjne: str. 555, 561, generalnie warte uwagi i warte rozwinięcia treści paragrafu 2.33. Prężność rodziny)

Temat 5

I. 4. Rodzina jako system psychospołeczny (Goldenberg H., Goldenberg I.)

Także dotyka problem "granic" tekst: Rodzina w ujęciu systemowym (Świętochowski w: Janicka, Liberska) str. 25-34

Temat 6

III. 11 Mediolański model systemowy (Goldenberg H., Goldenberg I.)

Temat 7

I. R. 1. Modele funkcjonowania rodzina (Liberska i Matuszewska w: Janicka)

warto ponownie spojrzeć do: 19. Teorie rodziny i szkoły terapii rodzin (Goldenberg H., Goldenberg I.)

Lachowska B. (2013). O znaczeniu modeli teoretycznych w badaniach rodziny, "Family Forum" nr 3, str. 11-23. <https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=951>

Temat 8

X. (str. 391-403, 466-468) - z podręcznika de Barbaro sięgnąć do artykułu X. Wywiad rodzinny z użyciem genogramu (Kołbik Ilona)

Temat 9

02. Rozwój rodziny ciągłość i zmiana (Goldenberg H., Goldenberg I.)

oraz z podręcznika de Barbaro sięgnąć do artykułu II. Cykle życia rodzinnego (Krystyna Ostoja-Zawadzka)

Temat 10

III. 8. Model międzypokoleniowy (Goldenberg H., Goldenberg I.) - pomocne w spozycjonowaniu tych dwu procesów mogą być poniższe dwa krótkie fragmenty

1.3.1. Indywiduacja str. 35-36 w: Rodzina w ujęciu systemowym (Świętochowski w: Janicka, Liberska) - w trakcie drugich zajęć rozdział był omawiany, ale ta jedna strona dobrze pozycjonuje zagadnienie "Indywiduacji"

19. Teorie rodziny i szkoły terapii rodzin (Goldenberg H., Goldenberg I.) Str. 471 - 472

Temat 11

Kodeks Etyczny ASTMiR (Goldenberg H., Goldenberg I.)

Szczegóły zajęć i grup

ćwiczenia (30 godzin)

Dane grup zajęciowych

Grupa numer 1

Opis grupy

Psch/S/2023/2024/B/6/ Ćw 1

Prowadzący grupy:

dr Andrzej Juros

Przynależność do grup przedmiotów w cyklach:

Opis grupy przedmiotów	Cykl pocz.	Cykl kon.
Psychologia: mgr. stacj. praktycz.- sem. 6 (PSG-MSP-6)	2023-L	2023-L

Punkty przedmiotu w cyklach:

Psychologia/jednolite magisterskie/stacjonarne/profil praktyczny (PSG-M-S-P)			
Typ punktów	Liczba	Cykl pocz.	Cykl kon.
Punkty ECTS (ECTS)	3	2023-L	